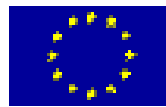

BEROEPEN(t)HUIS in de klas

Algemeen kader voor bedrijfsbezoeken met jongeren

Opgesteld door Het Beroepenhuis vzw in het kader van het project
BEROEPEN(t)HUIS in de klas

HET BEROEPENHUIS

Het Beroepenhuis vzw
Doornzelestraat 86-92
9000 Gent
Tel: 09/330 85 50
Fax: 09/329 69 68

www.beroepenhuis.be
www.beroepenthuisindeklas.be
info@beroepenhuis.be

Bronnen:

- 'Helden van elke dag', een ESF zwpt. 5 - project van Het Beroepenhuis vzw
- de website www.beroepenthuisindeklas.be van 'BEROEPEN(t)HUIS in de klas', een ESF zwpt. 6 - project van Het Beroepenhuis vzw
- draaiboek bedrijfsbezoek RPC Packaging, ontwikkeld in het kader van het project 'BEROEPEN(t)HUIS in de klas'
- brochure 'Met de lessenaar naar het bedrijf' van de campagne I Love Technologie, te downloaden via www.ilovetechnologie.be
- TOP Bronnen

Inhoud:

1. Nut voor bedrijfsbezoek met jongeren (p.3)
    - 1.1 Nut voor de jongere
    - 1.2 Nut voor het bedrijf
    - 1.3 Nut voor de leerkracht
  2. Rode draad (p.4)
  3. Vorbereiding van de jongere op een bezoek (p.5)
  4. Het Bedrijfsbezoek (p.8)
    - 4.1 Het draaiboek
    - 4.2 Structuur van een bezoek
    - 4.3 Aandachtspunten tijdens een bezoek
  5. De verwerking van het bezoek (p.15)
- Bijlage. Nuttige websites (p.16)

1. Nut van een bedrijfsbezoek met jongeren

Soms is het nodig om de jongere, de leerkracht of het bedrijf te motiveren om mee te werken aan een project rond bedrijfsbezoeken. Hieronder wordt het nut van een bedrijfsbezoek voor de verschillende partijen kort samengevat.

1.1 Nut voor de jongere

Hieronder worden een aantal redenen opgesomd waarom het voor een jongere nuttig is om deel te nemen aan een bedrijfsbezoek:

- zien en ervaren van de realiteit van een bedrijf
- zien wat een minder bekend beroep eigenlijk inhoudt. Jongeren kennen vaak alleen zichtbare beroepen zoals leerkracht, politie, bakker.
- in de eindtermen staan 'ervaring met werkelijkheidsdomeinen en verkennen van beroepenwereld' vermeld
- respect en waardering voor minder bekende beroepen en voor technische en praktisch uitvoerende beroepen
- ondervinden dat techniek en technologie in functie van de mensen staat en ook door mensen gemaakt wordt
- dankzij doe-activiteiten eigen talenten ontdekken

1.2 Nut voor het bedrijf

Hieronder worden een aantal redenen opgesomd waarom het voor een bedrijf nuttig is een bedrijfsbezoek te organiseren:

- je werkt mee aan de algemene vorming van kinderen
- het bedrijf is een interessante leerplek om kinderen voor te bereiden op het proces van studiekeuze
- kinderen zijn snel geïmponeerd en houden van een wauw-effect: zij vertellen hun ervaringen graag en enthousiast door
- als je wil dat leerlingen later interesse hebben voor technische beroepen in jouw sector, kan je ze beter zo vroeg mogelijk motiveren

1.3 Nut voor de leerkracht

- werkt mee aan een boeiend project op een dankbare leerplek
- ziet en ervaart de realiteit van een bedrijf
- kan leerlingen beter begrijpen en begeleiden bij een beroeps- en studiekeuze
- voldoet aan de eindtermen 'ervaring met werkelijkheidsdomeinen en verkennen van beroepenwereld'

2. Rode draad

Het is erg belangrijk om bij de voorbereiding van het bedrijfsbezoek een rode draad uit te stippelen die voor de jongeren helder blijft. Op die manier kan je de 'leerstof' afbakenen. Het bedrijfsleven heeft een veelheid aan aspecten die al gauw voor overdaad zouden zorgen als alles getoond of uitgelegd moet worden. Het is best mogelijk om zijsporen te maken in de rode draad, door bijvoorbeeld ook aandacht te hebben voor veiligheid en hygiëne, of door een bepaalde techniek in detail uit te leggen, maar vermijd een over-aanbod van zijsporen. Tracht de rode draad en eventuele zijsporen concreet voor te stellen door te visualiseren (tonen van materialen, technieken, veiligheidskledij op foto, dia, powerpoint of in het echt).

Vermijd ook een te resultaat-gericht bezoek. Bij een bedrijf dat frisdrank maakt bijvoorbeeld, lijkt het evident om te focussen op het drankje dat er gemaakt wordt door het te laten proeven. De leerlingen moeten natuurlijk weten wat er gemaakt wordt, en proeven is zeker mogelijk, maar voor de jongeren is het net nieuwe informatie om het productie-proces en de mensen die erbij betrokken worden te leren kennen.

De meest aan te raden rode draad zal bestaan uit een combinatie van het productie-proces en de beroepen van de mensen die er werken. Zo zien de leerlingen welke talenten je voor een beroep moet hebben, wat er fijn is aan een job en wat er minder leuk is. In het voorbeeld van RPC-Packaging wordt het productieproces gevolgd aan de hand van de beroepen van de werknemers: van bij de productontwikkelaar naar de matrijzenbouwer, vervolgens naar de productie-operator en de kwaliteitsverantwoordelijke en tenslotte de magazijnmedewerker.

Wanneer de bezoekers jongeren uit het basisonderwijs zijn, is het aan te raden de nadruk te leggen op de doe-activiteiten en op zintuiglijke prikkels om interesse te wekken voor de beroepen en de techniek van het bedrijf. Wanneer de bezoekers bestaan uit jongeren uit het secundair onderwijs is het aan te raden om daarnaast ook de aandacht te vestigen op de studierichtingen die gevolgd kunnen worden om de beroepen te kunnen uitvoeren. Maak hierbij ook duidelijk dat er meerdere mogelijkheden zijn om je voor te bereiden op een functie.

3. Vorbereiding van de jongere op een bezoek

Hieronder vindt je een aantal ideetjes van lessen die de leerlingen kunnen voorbereiden op het bedrijfsbezoek:

- 1) Werken rond de beroepen die in het bedrijf aan bod zullen komen:
  - de leerlingen kunnen zelf nadenken over de taken die in het bedrijf worden uitgevoerd. Vervolgens kunnen de beroepen gekoppeld worden aan de taken. Jongeren hebben hierover vaak weinig voorkennis, dus het is belangrijk hen te leiden aan de hand van gerichte vragen, zoals: Hoe ziet het product er uit? Welke activiteiten zijn er nodig om het te maken? Is er een controle op de kwaliteit van het product? Wie zal het product stockeren of vervoeren? Wie zal het product verkopen? (Voor sommige bedrijven zal het een grote uitdaging zijn om deze oefening helder en begrijpelijk voor te bereiden.)
  - de leerlingen zoeken via het internet informatie over de beroepen die aan bod zullen komen. Op de website www.vdab.be/beroepen kunnen heel wat filmpjes over technische beroepen bekeken worden. Andere nuttige websites staan in een overzichtelijke lijst op de website www.beroepenthuisindeklas.be en werden achteraan als bijlage toegevoegd.
  - de les om kennis te maken met beroepen en sectoren van het project 'BEROEPEN(t)HUIS in de klas' kan gebruikt worden. Downloaden op: www.beroepenthuisindeklas.be en doorklikken naar lesideeën en dan 'beroepen en sectoren'.
  - De leerlingen kunnen het organigram van het bedrijf analyseren. Hierbij is het belangrijk dat de samenwerking aan bod komt. Elk onderdeel van het organigram is belangrijk om het bedrijf te laten draaien. Elke werknemer is een schakel in het geheel. Leerlingen kunnen ook proberen zelf het organigram van de school te tekenen.
  - De leerlingen kunnen in de krant of op het internet vacatures zoeken voor de beroepen die ze in het bedrijf zullen ontmoeten. Hierbij zal er zeker aandacht zijn voor de competenties (in leerlingen-taal: zaken die je moet kunnen) of talenten. Grijp dit moment aan om met de leerlingen op zoek te gaan naar hun eigen talenten. Tracht daarbij naast schoolse talenten ook rekening te houden met talenten thuis en in de hobby-sfeer.
  - De leerlingen kunnen een interview voorbereiden met de werknemers van het bedrijf. De leerlingen kunnen zelf de vragen opstellen of kunnen via een vast kader werken. Mogelijke vragen zijn: Wat moet je goed kunnen voor deze job? Wat vind je heel prettig in je werk? Wat vind je minder prettig? Heb je nog voldoende vrije tijd? Welke opleiding heb je gedaan voor je aan dit werk begon?

2) Werken rond veiligheid/hygiëne/milieu:

- aan de hand van veiligheidskledij/kledij voor hygiëne: leerlingen laten kennismaken met de kledij en hen laten raden waarom dergelijke kledij gedragen wordt. Wat is het gevaar als een werknemer de kledij niet aantrekt ?
- aan de hand van pictogrammen: een oefening waar het verband moet gezocht worden tussen de tekening op het pictogram en de betekenis ervan. De leerlingen kunnen ook zelf een pictogram uitvinden voor een situatie op school of in het bedrijf.
- Aan de hand van een quiz: leerlingen raden welke oplossing de meest veilige/hygiënische is in een bepaalde situatie via een multiple-choice oefening. Het wordt nog leuker als de leerlingen vragen voor elkaar gaan opstellen: ze krijgen telkens de juiste/veilige oplossingen en bedenken zelf een aantal foute mogelijkheden. De leerlingen uit de andere teams zoeken dan welke de veilige oplossing is.
- Wat doet het bedrijf om milieuvriendelijk te werken ? Je kan dieper ingaan op de milieumaatregelen zoals gebruik van geluiddichte cellen, recyclage van afvalmateriaal (vb. RPC Packaging: stukken die worden afgesneden worden versnipperd en opnieuw gesmolten.), waterzuivering,...

3) Kennismaking met het materiaal dat in het bedrijf gemaakt/verwerkt wordt:

- Wanneer het een bedrijf betreft waar kartonnen dozen worden gemaakt, kunnen de leerlingen bouwen met dozen. Wat zorgt ervoor dat karton zo stevig is ? Hoe kan je het karton vouwen ? Wat is het verschil tussen een enkel blad papier en karton ?
- Wanneer het gaat over een bedrijf waar metaal verwerkt wordt, kunnen de leerlingen opsommen welke dagelijkse voorwerpen er van metaal gemaakt worden. Er kunnen in de klas proefjes gedaan worden om de sterkte van het materiaal te ontdekken. Wat is het verschil tussen een metalen vork en een plastic vork ? Welke soorten metaal bestaan er ? Wanneer noemen we een stof metaal? (vb. met magneetproef)
- Wanneer het gaat over een bedrijf waar geneesmiddelen worden gemaakt, kunnen de kinderen van thuis een geneesmiddel meebrengen en de verschillende bijsluiters lezen en analyseren. Wat moet er zeker vermeld worden ? Wat is het gevaar als het product onvoldoende getest wordt voor het verkocht wordt ? Voor welk kwaaltje zou je willen dat er een wondermiddeltje bestond ? Het kan ook leuk zijn om samen een apotheker te bezoeken in de buurt van de school.
- Wanneer het een drukkerij betreft kan het druk-proces vooraf in de klas eenvoudig nagebootst worden, door met

aardappels/stempels te werken. Hoe breng je de inkt of verf aan ?
Wat is het verschil als je een andere papiersoort gaat gebruiken ?

- 4) De activiteit van het bedrijf in een groter kader plaatsen:
- Wanneer een bedrijf bijvoorbeeld houten rekken maakt, kan er een groter kader gegeven worden door verschillende houtsoorten te vergelijken, na te denken over het transport van hout, de bestaande systemen om voldoende hout aan te planten.
  - Bij een transportbedrijf kan het leuk zijn om naar de geschiedenis van het transport te kijken. Hoe werden goederen vroeger vervoerd en hoe doen we dat nu ? Wat is het verschil in snelheid ? Welke transportmiddelen bestaan er ? Leerlingen kunnen op zoek gaan naar prenten en de voor- en nadelen van verschillende transportmiddelen opsommen.

Het is bovendien fijn als de klas een 'bedanking' voorbereid. Dit kan gewoon een leerling zijn die in naam van de klas de begeleiders van het bedrijf zal bedanken, maar het kan ook een kaart of een passend zelfgemaakt werkje zijn.

4. Het bedrijfsbezoek

4.1 Het draaiboek

Het bedrijf zal (eventueel samen met leerkrachten) vooraf een draaiboek maken voor het bedrijfsbezoek. Hierin wordt er beschreven wat het verloop van de dag zal zijn en wie er welke verantwoordelijkheid heeft. Alle betrokken begeleiders (van het bedrijf, van de school) krijgen dit draaiboek ruim op voorhand.

In het draaiboek worden de volgende afspraken vastgelegd:

- datum en uur van het bezoek
- tijdsduur van het bezoek met een timing voor alle onderdelen van het bezoek
- grootte van de groep en eventueel verdeling in kleinere groepjes
- aantal leerkrachten of ouders die de jongere begeleiden
- transport naar en van het bedrijf
- de contactpersoon van het bedrijf en eventueel de contactpersoon van de school (met telefoonnummers)
- personen vermelden die de onderdelen van het bezoek op zich nemen
- op welke plaats in de bedrijfssite zal de inleiding gebeuren en waar kunnen de groepjes eventueel wisselen van begeleider of post, waar gebeurt het slotmoment ?
- materialen die moeten worden voorzien (vb: illustraties, materialen voor doe-activiteit,...)
- is er toelating om foto's te nemen ?
- moeten de bezoekers gepaste kledij aantrekken ? (vb: schoenen met profiel, geen hakken, geen loshangende kledij, ...)
- moeten de bezoekers gsm's uitzetten ?
- is kauwgom of snoep verboden ?
- welke sanitaire voorzieningen kunnen de bezoekers gebruiken ?
- eventueel een noodoplossing formuleren (vb: alternatieven bij slecht weer, bij ziekte van een begeleider, ...)
- gedetailleerde beschrijving van het verloop van het bezoek

4.2 Structuur van een bezoek

Een bedrijfsbezoek bestaat uit de volgende 3 onderdelen: inleiding, midden, slot. Hier vind je een overzicht van wat er in de verschillende onderdelen aan bod komt:

1) Inleiding:

- welkom
- tonen van de producten die in het bedrijf gemaakt worden

- vertellen hoe de rest van het bezoek zal verlopen aan de hand van visuele ondersteuning (slide-show, foto's, tonen van materialen of producten)
- begeleiders van het bedrijf stellen zichzelf kort voor, met uitleg over wat hun taken zijn in het bedrijf, wat hun beroep is, wat ze fijn vinden en minder leuk vinden aan hun job. De begeleiders vertellen ook welke talenten je moet hebben om de job goed te kunnen uitvoeren. Zo kunnen de jongeren meteen toetsen of zij die talenten ook hebben. (Een laborant zegt bijvoorbeeld dat die nauwkeurig kan werken, handig is, volgens een plan kan werken, creatief moet zijn, ...) Zorg er voor dat dit kort en bondig blijft.
- bij een complex productieproces: het productieproces vereenvoudigd uitleggen, met behulp van zoveel mogelijk illustratie: echte materialen of foto's. (In het voorbeeld van RPC Packaging wordt het productieproces uitgelegd aan de hand van echte matrijzen en plastic korreltjes.)
- indien mogelijk: verduidelijken van een onderdeel van het productieproces, door de jongeren zelf iets te laten doen. (In het voorbeeld van RPC Packaging gaan de leerlingen zelf proberen de gekleurde korreltjes te vermengen met de witte korreltjes door de korreltjes te schudden in een glazen bokaal. In het bedrijf zullen ze dan zien hoe deze handeling door een mengmachine wordt gedaan.)
- aanbrenge van de veiligheidsregels of regels voor de hygiëne die de jongeren tijdens het bezoek moeten volgen. Hier is het onvoldoende om de regels gewoon op te sommen. De jongeren moeten zelf overtuigd zijn van het belang van de regels. Dat kan door hen te vragen naar de mogelijke redenen waarom de regels nodig zijn. Aan de hand van foto's kan je ook vragen naar de meest veilige oplossing voor een situatie. Zorg er voor dat de zaken waarover je praat te zien zijn (vb: oordopjes, fluo-jasjes, haarnetjes, ...). Je kan hen ook wijzen op de pictogrammen. Leg uit dat die regels voor alle bezoekers gelden en niet alleen voor hen. Als begeleider toon je tijdens het bezoek natuurlijk het juiste voorbeeld.

Opmerking: Sommige bedrijven (Bv TOP Bronnen) kiezen ervoor om de inleiding aan de hand van een filmpje te brengen. Het grote voordeel hiervan is dat de leerlingen heel wat visuele informatie opslaan. Een nadeel hiervan is dat de filmpjes meestal op een ouder publiek gericht zijn.

In elk geval blijft het noodzakelijk om het filmpje te kaderen door vooraf te bespreken wat de jongeren zullen zien en waarop ze moeten letten. Dat zal voor elk filmpje anders zijn. In een filmpje over de transportsector kan je bijvoorbeeld aan de leerlingen vooraf vragen om zoveel mogelijk

transportmiddelen te onthouden. Achteraf bespreek je ook wat de jongeren gezien hebben.

Zorg ook dat zeker alle elementen (welkom, ..., veiligheid/hygiëne) aan bod komen. Als het filmpje maar een aantal elementen belicht, kan de inleiding aangevuld worden door de begeleiders.

Probeer ook de tijdsduur van het filmpje te beperken: 5 tot 10 minuten is lang genoeg.

2) Midden:

Dit onderdeel is de kern van het bedrijfsbezoek. De jongeren worden rondgeleid in het bedrijf en maken kennis met het productieproces en met de beroepen en de taken van de medewerkers in het bedrijf. In een ideale situatie laat je telkens de persoon die het beroep uitoefent aan de leerlingen tonen en vertellen wat die precies doet.

Vaak zal het handig zijn om de groep hier in kleinere groepjes op te splitsen. (In het voorbeeld van RPC Packaging werd de groep van 20 leerlingen opgesplitst in 4 groepjes van 5. De groepjes roteren over de verschillende beroepen/deelactiviteiten in het productieproces.) Elk groepje wordt best vergezeld door een leerkracht/ouder en door een persoon van het bedrijf. Maak ook goede afspraken over hoe de wisseling van groepen zal gebeuren: wie gaat welke groep ophalen op welke locatie in het bedrijf ?

Probeer zo veel mogelijk doe-activiteiten in te lassen of de waarneming van de jongeren te prikkelen. Jongeren leren namelijk veel sneller wanneer ze vanuit hun eigen ervaring opnemen. Bovendien maken de activiteiten het bezoek veel leuker.

Soms kan het nodig zijn om materialen vooraf op te stellen in een werkruimte, zoals een vergaderzaal of lunchruimte. Er kunnen dan eventueel verschillende beroepen worden getoond in één ruimte aan de hand van verschillende ontdektafels.

Enkele voorbeelden van activiteiten:

- een eenvoudig labo-proefje uitvoeren
- door een microscoop kijken
- het manueel nabootsen van wat een machine doet (zie het voorbeeld van het mengen van plastic korels bij RPC Packaging)
- proefjes doen ter controle van de kwaliteit van het product (zie de opdrachten bij het beroep kwaliteitsverantwoordelijke in het voorbeeld van RPC Packaging)

- voelen aan de verschillende materialen
- ruiken aan de verschillende producten
- proeven van de producten
- zelf een opvallend voorwerp op de lopende band leggen en het voorwerp volgen
- het monteren van een voorwerp uit verschillende onderdelen (vb. het monteren van een houten rek)
- plaatsnemen in de bestuurstoel van een machine/vrachtwagen
- een eenvoudige handeling met een machine uitvoeren (vb. de laadplank van een vrachtwagen op en neer laten gaan)
- een sorteer-oefening (vb. welke producten werden correct afgewerkt en welke niet)
- een deelhandeling uitvoeren van een beroepsbeoefenaar (vb. het indraaien van een schroef, het opzoeken van een code in het magazijn)
- een technisch principe eenvoudiger uitleggen aan de hand van een proef (vb. om de gewichtsverdeling in een vrachtwagen te illustreren werk je met een houten plankje dat op water drijft)
- tellen (vb. van het maximum aantal producten op één pallet)
- meten van lengtes, inhouden,...
- ...

Bij de activiteiten is het van belang dat alle jongeren van de groep aan bod kunnen komen. Sommige jongeren tonen zelf heel snel dat ze een opdracht willen uitvoeren, anderen wachten op een uitdrukkelijke uitnodiging van de begeleider. Hou er ook rekening mee dat sommige jongeren de opdracht niet wensen uit te voeren, verplicht hen dan niet.

Zorg er ook voor dat de activiteiten niet te moeilijk zijn. Jongeren mogen ondervinden dat bepaalde taken van een beroepsbeoefenaar best wel moeilijk en complex zijn, maar om jongeren een positieve ervaring mee te geven is het belangrijk dat zij een succesbeleving hebben.

Het kan ook een activiteit zijn om een interview af te nemen van één of van verschillende werknemers. De jongeren hebben de vragen in de klas voorbereid. (zie voorbereiding)

3) Slot

Wanneer de rondleiding in het gebouw is afgelopen, verzamelt de groep en alle begeleiders in een ruimte in het bedrijf (eventueel dezelfde ruimte als de ontvangsplek). De begeleiders hebben hier de kans om naar reacties van de jongeren te vragen: Wat vonden jullie leuk? Werd er aan de verwachtingen voldaan? Wat hadden leerlingen nog meer willen zien?

Vraag ook wat de jongeren er persoonlijk van hebben opgestoken: Wat heb je bijgeleerd? Welk beroep leek je leuk om uit te voeren? Denk je dat je talent hebt om dat beroep uit te voeren? Soms kan het goed zijn om de vragen aan elke jongere opnieuw te stellen, zo geven ook meer beschaamde jongeren een eerlijke reactie. Nodig ook de jongeren uit om vragen te stellen aan de begeleiders.

Het kan bovendien nuttig zijn om terug te grijpen naar thema's uit de inleiding. Heb je gemerkt waarom de hygiëne zo belangrijk is? Kan je nu met je eigen woorden beschrijven wat de machine precies doet? Weet je nog hoe we eerst ... wat denk je nu ...?

Het bedrijf kan er voor kiezen om op dit moment een evaluatie-document te laten invullen, of mee te geven om op te sturen. Je kan zelfs een aangepast document opstellen voor de verschillende doelgroepen: de jongeren, de leerkracht. Uit de evaluatie kan je heel wat opsteken voor een volgend bedrijfsbezoek.

Dit slotmoment kan tenslotte ook door het bedrijf gebruikt worden om aan de jongeren een kleine attentie mee te geven. Jongeren die in de klas een bedanking hadden voorbereid krijgen daar nu ook de tijd voor.

4.3 Aandachtspunten tijdens het bezoek

Algemeen

- Heb aandacht voor het leerplezier van de jongeren. Zorg voor een positieve ervaring en een eerlijke communicatie. Dat zijn de beste garanties voor een grote waardering voor de beroepen en het bedrijf.
- Waak er over dat de rode draad van het bezoek gevolgd wordt, en dat het voor de jongeren helder blijft wat ze al gedaan hebben en wat er nog op het programma staat.
- Jongeren leren het beste wanneer ze vanuit hun eigen ervaring opnemen. Dit ervaringsgericht leren bereik je door hen zoveel mogelijk te betrekken in het gebeuren. Dat kan via de communicatie, de doe-opdrachten en het prikkelen van waarnemingen.
- Probeer zo vaak mogelijk een visuele voorstelling te geven van het onderwerp waarover je praat. Voor de jongeren is alles nieuw en ze kunnen zich moeilijk een voorstelling maken van een bepaalde machine, veiligheidskledij of een product. Je kan voorwerpen tonen, machines aanwijzen, of beeldmateriaal (foto's, films, projectie) gebruiken. Spreek dus niet over een machine op een moment dat de jongeren het niet zien, wacht

beter tot je de machine wel ziet. Hou er bovendien rekening mee dat iedereen van de groep kan zien wat je toont. Sommige jongeren zijn kleiner of soms staan er jongeren achteraan in de groep. Toon dat je het belangrijk vindt om iedereen erbij te betrekken.

- Tracht je te richten tot alle jongeren van de groep en daarbij evenveel aandacht te schenken aan meisjes als aan jongens.

Communicatie

- Maak vooraf, bijvoorbeeld bij de inleiding of telkens wanneer een andere begeleider de groep overneemt, afspraken over wanneer er vragen kunnen gesteld worden. Soms is een bepaalde bedrijfsruimte te lawaaiërig, of soms is het beter in een ruimte niet te lang stil te staan. Leg ook aan de jongeren uit waarom je die afspraak wil maken.
- Alle vragen van jongeren verdienen een antwoord. Er zijn geen domme vragen. Toon ook dat je het belangrijk vindt om op de vragen te antwoorden. Laat de vragen van de jongeren duidelijk aan bod komen. Soms zullen leerlingen een vraag bijvoorbeeld heel stil stellen. Of iemand vraagt je iets op een moment dat de rest onaandachtig is. Je kan de vraag dan herhalen voor de hele groep en meteen ook de vraag beantwoorden.
- Stimuleer de communicatie met de jongeren door zelf veel vragen te stellen. vb: Heb je dit al eens gezien? Kan je raden waarvoor dit gebruikt wordt? Hoe denk je dat het resultaat er zal uitzien? Aanvaard wel dat niet alle kinderen willen reageren.
- Wanneer je in een verhaal of uitleg voorbeelden wil geven, zoek dan (in de voorbereiding) naar voorbeelden uit de leefwereld van de jongeren. Ze zullen zich meer betrokken voelen bij het gebeuren. Zoek naar vergelijkbare producten of processen in het dagelijkse leven.
- Hou er rekening mee dat leerlingen aan heel veel prikkels tegelijk worden blootgesteld bij een bedrijfsbezoek. Het is normaal dat ze zich niet continu voor 100% kunnen concentreren op je verhaal. Geef ze dus ook de kans om te kijken en voorzie rustpauzes in je verhaal.
- Voor jongeren is het niet altijd gemakkelijk om uit een gesproken verhaal de hoofzaak van de bijzaak te onderscheiden. Zorg ervoor dat je de hoofdlijnen (de rode draad) voldoende herhaalt of door de kinderen laat herhalen. Vraag bijvoorbeeld: Weet je nog wat de vorige stap was in het productieproces? Wat was het beroep dat we daar tegenkwamen? Wat zal de volgende stap zijn?
- Spreek voldoende luid, zodat iedereen van de groep je gehoord heeft.

Taal

- Gebruik eenvoudige taal tijdens het bedrijfsbezoek. Spreek bijvoorbeeld van 'zaken die je moet kunnen' ipv 'competenties'. Als je niet zeker weet of de jongeren je begrepen hebben, vraag dan of ze het woord dat je gebruikte wel kennen. Zo nee, leg je het uit in eenvoudige woorden.
- Vaktermen zijn voor de meeste jongeren nieuwe woordenschat. Hierbij is het erg belangrijk dat je op voorhand beslist of je de vakterm zal gebruiken of dat je consequent een synoniem gebruikt. Wanneer het de naam van een beroep betreft, zoals 'productie-operator' lijkt het aan te raden om de vakterm te blijven gebruiken. Zorg dan wel dat je goed uitlegt wat de term betekent. In het geval van de vakterm 'polyethyleen' kan je beter spreken over 'plastiek'.
- Heel wat Engelse woorden worden in het bedrijfsleven gebruikt. Voor jongeren, zeker wanneer ze nog op de basisschool zitten, zijn die woorden ongekend. Hier geldt hetzelfde advies als bij de vaktermen.
- Probeer er rekening mee te houden dat het vooral voor jongere kinderen moeilijk is om abstracte beelden te begrijpen. Een verhaal dat begint met "Stel je voor dat ..." zal voor de jongsten moeilijker zijn.

5. De verwerking van het bezoek

Hieronder vind je enkele ideetjes om in de klas het bedrijfsbezoek verder te verwerken.

- De jongeren maken een verslag over het bedrijfsbezoek. Dit kan een geschreven werk zijn, een fotoverslag, een krantje, een poster, een collage, ... Het is voor het bedrijf een leuk aandenken om dit verslag ook in huis te hebben. Betrek de jongeren bij het afgeven of het opsturen van het verslag naar het bedrijf.
- Speel een raad-spel, waarbij er telkens één beroep uit het bezoek wordt uitgebeeld, terwijl de andere jongeren raden.
- Speel een rollenspel waarbij het productieproces of de activiteit van het bedrijf wordt nagespeeld.
- Maak een product van het bedrijf na op kleine schaal. Wanneer het bedrijf bijvoorbeeld een staalbedrijf is dat metalen constructies bouwt voor bruggen, kunnen de leerlingen aan de hand van speelgoedmaterialen (Knex) of metaaldraad proberen om zelf ook een brug te bouwen in miniatuur.
- Werk met hetzelfde materiaal waarmee in het bedrijf gewerkt wordt, maar maak een ander voorwerp. Wanneer het bedrijf bijvoorbeeld houten rekken bouwt, kunnen de jongeren met hout aan de slag voor een stoel, vogelhuis, mobieltje, ... Wanneer het bedrijf bijvoorbeeld met papier werkt, maken de kinderen een werkje in de origami traditie.
- Laat de jongeren een reclameboodschap maken voor het bedrijf. Dit kan via een poster, een reclamespot voor op tv of een hoorspel.
- Laat de jongeren een visitekaartje ontwerpen, waarbij ze zichzelf in de functie zien van één van de beroepen waarmee ze in het bedrijf kennismaakten.

Bijlage:

Overzicht nuttige websites

1. **Algemeen: Over beroepen, beroepssectoren en studiekeuzes**

- www.beroepenthuisindeklas.be
- www.vdab.be/beroepen/ of www.vdab.be/cobra/
- www.jouwtechniek.nl (enkel technische beroepen)
- <http://studiekeuze.schoolweb.nl/beroep/>
- www.beroepenbeeldbank.kennisnet.nl
- www.wordwatjewil.be

2. **Websites per sector met beroepen en vaak met opleidingen**
(naast de sectoren uit deze lijst bestaan er nog andere)

2.1 Metaal en technologie

- www.metaal.mijnberoep.be
- www.metaal-technologie.be
- www.verrassendmetaal.be

2.2 Transport en logistiek

- www.letsgo.be
- www.garagasten.be (beroepen in de autosector)
- www.transportenlogistiekbanen.nl

2.3 Chemie en kunststoffen

- www.jobschemie.be
- www.feelthechemistry.nl

2.4 Bouw

- www.debouw.be/Beroepen+in+de+bouw/

2.5 Voedingsindustrie

- http://www.ipv-ifp.be/kerncijfers_voedingsindustrie/werken_in_de_voedingsindustrie/Knelpuntfuncties_1_3.htm
- http://www.ipv-ifp.be/ipv/erkende_opleidingen.htm

2.6 Textiel

- <http://cobra.vdab.be/cobra/cobra?event=progressiefZoeken>
- <http://studiekeuze.schoolweb.nl/beroep/sector.asp?nSectorID=408>

2.11 Grafische sector

- <http://www.gkracht.nl/>